

Осінь (переклад О. Грязнова)

Олександр Пушкін

Осінь
(уривок)

1

Вже жовтень відійшов. Порожній гай скидає
Останній жовтий лист з оголених гілок.
Настали холоди – дорога промерзає,
За млин іще біжить, вируючи, струмок,
Та став уже замерз. Сусід мій поспішає
З хортами на зайців, бо полювати строк.
Цькують їх вершники і мчать озиминою,
І гавкання собак розноситься луною.

2

Тепер моя пора! Я не люблю весни:
Смердить відтятий гній і чавкає грязюка.
Вирує кров; вночі я бачу дивні сни,
Нудьгує розум мій. Весна для мене – мука.
Ні, краще вже зима. В засніжені лани
Так люблю мчати вдвох, узявшись за руки,
Коли під санками глибокий сніг рипить,
А поруч подруга палає і тремтить!

3

Як люблю ковзани узуті нам на ноги
І кригу різати стоячих, рівних рік!
А ще зимових свят розваги і тривоги!
Та треба знати й честь: півроку сніг та сніг.
Це може врешті-решт і мешканцю балогу,
Ведмедю, збриднути. Не можна ж цілий рік
Кататись в санях нам з Армідами сільськими
Чи киснути в теплі з журналами старими.

4

О, красне літечко! Любив би я тебе,
Коли б не спека й пил, та комарі, та мухи.
Ти губиш здібності і мислення слабе.

Ми мусим, як поля, страждати від засухи:
Все тільки б напоїть та освіжить себе –
В нас інших дум нема; нестерпні навіть рухи.
Так жаль тоді зими! І хоч забути слід,
Їмо на спомин їй морозиво та лід.

5

Дні пізні осені картають в нас уперто.
Та я її люблю, читачу милий мій,
За скромність і красу, смиренну, напівстерту.
Так часом пасербиця у сім'ї своїй
Привабить може зір. Сказати вам відверто,
З усіх щорічних пір я радий їй одній.
Я першість їй віддав і серце незрадливе,
Бо щось у ній знайшов незвичне й особливе.

6

Як пояснити це? Сподобалась вона,
Як ви, можливо, на сухоти хвору діву
Вподобати могли. Печальна і сумна,
Нещасна хилиться без спротиву, без гніву.
Ще часом усмішка, спокійна і ясна,
Освітлює красу тендітну, хворобливу,
Приречену зотліть в могильній глибині.
Вона жива іще сьогодні, завтра ні.

7

Задумлива пора! Очей зачарування!
Приємні прояви прощальної краси –
Люблю я пишної природи прив'ядання,
В багрець і золото одягнені ліси.
В їх кронах рівний шум від вітру повівання
І зрідка птаства нечисленні голоси,
І сонце з-поміж хмар, і ще слабкі морози,
Як сивої зими віддалені погрози.

8

Щороку восени я розквітаю знов;
Здоров'ю, бачу я, корисний руський холод;
До звичок побуту вертається любов;
В свій час злітає сон, в свій час надходить голод.

Як легко й радісно вирує в жилах кров!
Бажання знов киплять, у роті хміль і солод.
Я сповнений життям – такий мій організм.
(Хай вибачать мені за вжитий прозаїзм).

9

Сідаю на коня. Він фиркає сердито,
Махає гривною і мчить за вітром вслід.
І дзвінко під його упевненим копитом
Дзвенить промерзлий діл і тріскається лід.
Та день короткий згас, і в коминку відкрито
Вогонь палає знов і рветься в димохід.
Сиджу я перед ним і щось собі читаю,
Чи думкою кудись за обрії літаю.

10

І забуваю світ – в солодкій тишині
Уява сповнена фантазій лепетанням.
І прокидається поезія в мені:
Душа стискається ліричним хвилюванням,
Тріпоче, і бринить, і хоче, як вві сні,
Нарешті вилитись нестриманим звучанням.
І тут до мене йде гостей незримий рій –
Знайомці давнішні, плоди колишніх мрій.

11

І в голові думки вирують підсвідомо,
І рими радісно назустріч їм ідуть,
І пальці за перо хапаються потому,
Іще коротка мить – і вірші потечуть.
Так в бухті корабель дрімає нерухомо,
Та ось матроси враз забігали, повзуть
На реї – вгору, вниз. Знялись вітрила білі,
Громада рушила і розтинає хвилі.

12

Пливе. Куди ж пливти? . . . . .

. . . . .

. . . . .

Переклад: Грязнов Олександр Андрійович